

Cos de vellut de seda negra

Museu actual:

Museu d'Història de Sabadell

Cronologia:

1890-1899

Gènere:

Dona

Cos de vellut de seda negra. Coll rodó, de tira amb una solapa girada per darrere, mostrant una punta. Màniga llarga, bufada a l'espatlla i acabada en un puny estret, una mica acampanat per sobre la mà, tapant-la. Cos curt, acabat amb punta per davant i per darrere, una mica més llarg per davant. El cos mostra dues solapes, imitant una jaqueta, i a sota, al pit, una peça molt senzilla de tul de seda negra, igual que a la resta. Les solapes estan ornamentades amb una aplicació de punta amb motius florals i vegetals, probablement elaborada a mà, que es troba al baix de davant i es va obrint a mesura que es separen les solapes per deixar veure el pit. El cos està folrat per dins, amb un altre cos, molt més senzill, que segueix el patró habitual. Obertura central, amb 15 gafets. Sobre aquest cos s'hi sobreposa la brusa de seda, aguantada amb dos gafets amagats sota la solapa. Les dues puntes de cada solapa es corden entre elles amb dos gafets més, pronunciant així la punta i fent que aquesta surti una mica enfora. Per darrere també s'acampana i s'acaba també amb una punta, una mica més curta. Totes les costures estan reforçades amb barnilles: 14 barnilles, 3 per banda, una central, dues laterals i 4 per les pines. Els punts que aguanten les tres barnilles centrals i que es cusen a la cinta que cenyeix i aguanta la peça a la cintura estan molt ben fets, en forma d'estrella. Per sobreffilar s'ha fet amb fil de cotó blau cel, igual que aquestes puntes. Les costures estan obertes, i s'hi han fet les formes pertinents a les zones on la peça necessita més joc. A la cisa hi ha una dessuadora. L'esquena està tallada a partir d'una costura central i 2 costadets per banda, i per davant dues pines a cada costat de l'obertura. La peça presenta certa influència medieval a la bocamàniga i al coll, amb la solapa girada enrere.

Creador:

Madame Lebrun

Firma:

Mme Lebrun Robes et Manteaux Barcelona

Madame Lebrun és una altra modista de la qual es té constància a través de les etiquetes localitzades a les seves creacions. D'ella s'han conservat dos cossos de gran riquesa i qualitat de confecció datats entre inicis de 1890 i 1910. Es tracta de dos models de vestits ben diferents: mentre un es manté en una línia sòbria, l'altre, confeccionat amb gases i tuls de seda rosa i amb aplicacions d'ornamentacions de llustrins, és una mostra de riquesa i modernitat. Les etiquetes duen dues inscripcions diferents: "MME LEBRUN ROBES ET MANTEAUX BARCELONA" i "BARCELONA. MADAME LEBRUN", corresponents probablement a dues idees de negoci diferenciades. En ambdós casos els acabats de les peces són impecables: les costures a l'interior s'han sobrefilat a mà, amb puntades petites i molt regulars, sempre cap a la mateixa direcció, i les dues peces mostren unes característiques semblants en les tècniques emprades per tal de donar l'acabat. La cinta interior, on hi apareix l'etiqueta estampada, està aguantada sobre les barnilles mitjançant unes puntades molt acurades, fent una forma estrellada que és igual en ambdós casos. Tenint en compte que modistes com Madame Lebrun solien tenir diversos treballadors al seu taller, en observar peces com aquestes es podria pensar que eren fetes per la mateixa persona, encarregada de fer determinats acabats, o bé que dins d'un mateix taller hi havia una sèrie de trets característics, definits per la modista mestressa, que s'havien de repetir en totes les peces que es realitzessin.

Malgrat que algunes de les referències trobades podrien fer pensar que es tractà d'una modista força cèlebre a l'època, és sorprenent la manca d'informació que es té d'ella. La primera notícia que arriba als nostres dies és a través d'un anunci de l'any 1891, en el que es feia saber que Carmen Malgá comunicava la instal·lació "de un taller de modas y confecciones y especialmente de toda clase de chaquetas y abrigos, en la calle de la Puerta del Ángel 25, 2º" la direcció del qual "lo mismo que el de la Ville de Lyon hasta ahora, corre a cargo de la acreditada modista Mme. Lebrun". Això permet saber que Madame Lebrun havia treballat durant la dècada dels anys 80 del segle XIX al taller de confeccions anomenat Ville de Lyon i que a inicis de la dècada de 1890 fou escollida per l'empresària Carmen Malgá per tal de gestionar el taller de confeccions que acabava d'obrir, i l'anomenava "modista acreditada". El mateix any 1891, en un altre anunci de "Modas y Confecciones de Carmen Malgá" es feia referència a que "el taller (...) está bajo la dirección de la inteligente modista Mme. Lebrun". Seguint la seva pista, es pot observar com l'any 1893 ja s'havia establert per compte propi, ja que en un anunci de La Vanguardia es demanaven modistes oficials per treballar amb la modista Mme. Lebrun, emplaçada a Rambla Catalunya, núm. 33, entresòl segona. L'any 1896 continuava a la mateixa adreça, i a l'Anuari Riera apareix inscrita com a "Modas" (barrets per senyores). Els anys 1897 i 1898 apareix anunciada entre les

modistes i les “Modas”, però aquesta vegada en una nova adreça, a les Cortes, núm. 250. L’any 1899 es troba en dues adreces: Rambla Catalunya, núm. 33 entresòl i Cortes, núm. 250 entresòl 2a. A partir de 1900 Mme. Lebrun es trobava establerta al carrer Consell de Cent, núm. 344, 2n 2a, on apareix com a modista i com a “Modas”; i de fet, es té constància que tenia un taller propi per l’anunci aparegut a La Publicidad el 1901 en què s’indicava que es necessitaven bones modistes oficials i dues aprenents per a Madame Lebrun, i l’adreça que es donava era precisament la de Consell de Cent, núm. 344.

Any:

c. 1900

Ús:

Exterior

Tipologia d'ús:

Indumentària d'inspiració internacional

Tipus de peça:

Indumentària civil femenina

Tacte:

Vellutat

Color:

Negres

Ornamentació:

Punta

Motius florals

Material:

Seda

Enllaços externs:

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/86023>

Hemeroteca:

<http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0001919627&search=&lang=ca>

Bibliografia:

ALISON, G. Victorian & Edwardian fashion : a photographic survey, New York : Dover Publications , 1981

BERNIS, C. “El traje burgués”, A: Menéndez-Pidal, G. La España del Siglo XIX vista por sus contemporáneos, vol. I, Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1988.

BOEHN, M. VON, La moda. Historia del traje en Europa desde los orígenes del Cristianismo hasta nuestros días, vol V (1790-1817), vol VI 6. (1818- 1842) i vol VII (1879-1914.) Barcelona, 1928.

BOUCHER, M. Historia del traje en occidente, Barcelona: Editorial Gustavo Gili,

2009.

BOUCHER, M. 20.000 years of fashion, 2001 (1964).

CALLAN, G. O'HARA, DONOVAN, C. Enciclopedia de la moda : desde 1840 hasta nuestros días. Barcelona : Destino , 1989

Burke, Doreen Bolger, et al. In Pursuit of Beauty: Americans and the Aesthetic Movement. Metropolitan Museum [1]

CASAL-VALLS, L. "Definició de dues tipologies de vestit a través del seu ús històric: la indumentària d'arrel tradicional i el vestit d'inspiració internacional", Emblecat, revista de l'Associació Catalana d'Estudis d'Emblemàtica. Art i societat, n.4 (2015), pp. 23-36. [2]

CASAL-VALLS, L. "Entre l'exclusivitat i la democratització del vestit. Apunt sobre els inicis del disseny de moda a Catalunya", Revista de Catalunya, n. 286 (2014), pp. 157-175 [3]

CASAL-VALLS, L. "Gust i consum d'imatge al segle XIX: el vestit", Emblecat, revista de l'Associació Catalana d'Estudis d'Emblemàtica. Art i societat, n. 2 (2013), pp. 71-82 [4]

CASAL-VALLS, L. "La historia del vestido como historia de producto: productor, consumidor y objeto", Seminari "Modernos a pesar de todo", Fundació Història del Disseny, Barcelona, febrer 2016. [5]

COSGRAVE, B. Historia de la moda: desde Egipto hasta nuestros días. Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2005.

De crinolinas y polisonas: indumentaria y moda femenina a finales del siglo XIX:

MUBAM, Museo de Bellas Artes de Murcia: 24 de noviembre 2005 - 8 enero 2006, Sala de exposiciones temporales. Textos, Mª Paz Soler Ferrer, Mª Ángeles Gutiérrez Garca. Murcia: Dirección General de Cultura, 2005

Dictionnaire international de la mode. Collectif sous la direction de Bruno Remaury et Lydia Kamitsis; avec la collaboration de Nadine Coleno. Paris: Editions du Regard, 2004.

ENTWISTLE, J. El cuerpo y la moda: una visión sociológica, Ed. Paidós, Barcelona, 2002

HUNNISETT, J. Period Costume for Stage & Screen: Patterns for Women's Dress, 1800–1909. London: Unwin Hyman, 1988.

JOHNSTON, L. La moda del siglo XIX en detalle. En col•laboració amb Marion Kite y Helen Persson; fotografies de Richard Davis; dibuixos de Leonie Davis. Barcelona: Gustavo Gili, cop. 2006.

KOENIG, R. La moda en el proceso de civilización, INSTITUTO DE ESTUDIOS DE MODA Y COMUNICACION, Valencia, 2002

La MODA en el XIX: [exposició], Madrid: Subdirección General de Promoción de las Bellas Artes; Sevilla: Consejería de Cultura, 2007 Catálogo de la exposición celebrada en el Museo de Artes y Costumbres Populares de Sevilla de octubre de 2007 a enero de 2008

La mode en France 1715-1815. De Louis XV à Napoléon I^o, Exposició organitzada per Musée National de Kyoto i Kyoto Costume Institute, París, 1990

LAVIER, J. Breve historia del traje y la moda. Madrid: Ediciones Cátedra, 1988.

LIPOVETSKY, G.; ROUX, E. El lujo eterno. De la era de lo sagrado al tiempo de las

marcas. Barcelona, 2004

MARTÍNEZ BARREIRO, A.M. “La moda en las sociedades avanzadas”. A: Papers: revista de sociología. n. 54 (1998), pp. 129-137.

MATTHEWS DAVID, A. Fashion Victims: The Dangers of Dress Past and Present. Londres: Bloomsbury, 2015.

MC DOWELL, C. Histoire de la Mode Masculine, Éditions de la Martinière, 1997

MENÉNDEZ PIDAL, G.; BERNIS, C: “El traje burgués” A: La España del Siglo XIX vista por sus contemporáneos, Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1988. V. 1 ; pp. 456-479

Modes et Revolution, Musée de la Mode et du Costume, Palais Galliera, París, 1789

MOORE, D. L. Fashion Through Fashion Plates, 1771–1970. London: Ward Lock, 1971.

PASALODOS, M. “Algunas consideracions sobre la moda en la Belle Époque”, Indumenta: revista del Museo del Traje. n. 0 (2007), pp. 107-112 [6]

PENA, P. “Indumentaria en España: el periodo isabelino (1830-1868)”. Indumenta: revista del Museo del Traje. n. 0 (2007), pp. 95-106. [7]

PENA, P. “La moda en la Restauración, 1868-1890”, Indumenta, n. 2, 2011, pp. 6-34. [8]

PENA, P. El traje en el Romanticismo y su proyección en España (1828-1868).

Madrid: Ministerio de Cultura, Secretaría General Técnica, Subdirección General de Publicaciones Información y Documentación, 2008

PUERTA ESCRIBANO, R. La segunda piel: historia del traje en España: del siglo XVI al XIX. Valencia: Biblioteca Valenciana, 2006. 3

The Age of Napoleon. The Metropolitan Museum of Art, Nueva York, 1999.

TOUSSAINT-SAMAT, M. Historia técnica y moral del vestido, Madrid: Editorial Alianza, 1994.

WINGFIELD, L. English costume and fashion from the conquest to the regency.

London : Hope and Co. , [1884?]

Full de sala del Museo del Romanticismo de Madrid, dedicada a la moda femenina del segle XIX [9]

Nota: aquesta és una selecció bibliogràfica àmplia que pretén ser una aproximació al període de la peça.